

Vraag nr. 48
van 27 januari 1997
van de heer KRIS VAN DIJCK

Ziekte van Crohn en colitis ulcerosa – Openbare toiletten

De ziekte van Crohn is een aanslepende ziekte die wordt beschreven als een chronische ontsteking van de darm en (minder frequent) van de maag en slokdarm. Colitis ulcerosa geeft een ontsteking van het slijmvlies van de dikke darm.

Beide ziekten zijn steeds meer voorkomende darmziekten, waarbij buikpijn, misselijkheid en diarree de voornaamste kenmerken zijn.

De patiënten moeten zeer vaak en vooral dringend gebruik kunnen maken van het toilet. Aangezien er op zeer weinig plaatsen openbare toiletten zijn, zijn deze patiënten aan huis gekluisterd.

Dit tekort aan openbare toiletten of de toegankelijkheid van andere toiletten, onder andere in winkels, grootwarenhuizen en markten, is eveneens een probleem voor andere personen, denk maar aan bejaarden of kinderen.

1. Is er een reglementering wat de aanwezigheid van openbare sanitaire voorzieningen betreft ?
2. Is er een reglementering wat de sanitaire voorzieningen in openbare gebouwen betreft ?
3. Is er een reglementering wat de sanitaire voorzieningen in handelszaken betreft, onder andere in winkels, horeca ?
4. Zo ja, wat is de reglementering en wie houdt toezicht op de naleving ervan ?

Antwoord

Frequentie (Harrison, Principles of Internal Medicine, 13de uitgave, blz. 1403-1416) : de prevalentie van colitis ulcerosa is ± 75 à 150/100.000 en van de ziekte van Crohn is geschat op 20 à 40/ 100.000 voor West-Europa. Deze prevalentie is te extrapoleren voor Vlaanderen.

Leeftijd : de piek van voorkomen van beide ziekten is tussen de leeftijd van 15 en 35 jaar, maar ze kunnen ook op latere leeftijd voorkomen.

Oorzaak : terwijl de oorzaak van colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn onbekend blijft, worden ver-

schillende gebieden aangegeven als zijnde van belang : zowel familiale en genetische, als infectieuze, immunologische en psychologische factoren. Hierop wordt in het kader van dit antwoord niet verder ingegaan.

Symptomen : de voornaamste symptomen zijn bloederige diarree en buikpijn, dikwijls met koorts en gewichtsverlies in de meer ernstige gevallen.

Uit een 11 jaar durende studie (ibid.) blijkt dat 75 % van de patiënten hervalt en dat 20 a 25 % een darmoperatie nodig heeft.

In het algemeen hebben de behandeling van colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn dezelfde principes : in de beginfase van alle niet-gecompliceerde gevallen is er de dagelijkse medicamenteuze therapie. Darmoperatie is gereserveerd voor specifieke complicaties.

Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger terecht aangeeft, is de vraag naar een reglementering van sanitaire voorzieningen niet alleen van toepassing voor deze meestal jonge patiënten, maar ook voor bejaarden en kinderen.

1. Er is geen reglementering die de lokale besturen verplicht tot het oprichten van openbare sanitaire voorzieningen.
2. In *gebouwen van de Vlaamse Gemeenschap* wordt rekening gehouden met het ARAB (Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming), met technische voorschriften gebaseerd op ervaring van de architecten, met de voorschriften betreffende de toegankelijkheid voor gehandicapten (koninklijk besluit van 9 mei 1977 genomen in uitvoering van de wet van 17 juli 1975 betreffende de toegang van gehandicapten tot gebouwen toegankelijk voor het publiek – Belgisch Staatsblad 8 juni 1977).

Bij gebrek aan een algemene reglementering werd dikwijls verwezen naar de reglementering in het ARAB. Deze reglementering legt aan de *werkgevers* verplichtingen op tegenover de werknemers, waarvan de bezoekers als service eventueel kunnen genieten.

In het ARAB wordt onder de rubriek "sanitaire voorzieningen" in de onderverdeling "toilet" verwezen naar ARAB, titel II-2.2, art. 92 t.e.m. 96, 100 en 101.

In titel V van het ARAB (Eindbepalingen) wordt onder hoofdstuk III "Toezicht en bestatiging der overtredingen" besproken : daar wor-

den in artikel 847 de toezichthoudende ambtenaren beschreven (KB 21 maart 1958, art. 4 : aangevuld).

Voor *zwembaden* is er een duidelijke reglementering in Vlaem (besluit Vlaamse regering 1 juni 1995) :

- subafdeling 5.32.9.3 omtrent niet-overdekte zwembaden (in § 5 worden sanitaire voorzieningen besproken) ;
- subafdeling 5.32.9.2 omtrent overdekte circulatiebaden (eveneens in § 5 worden de sanitaire voorzieningen besproken) ;
- subafdeling 5.32.9.8 omtrent open zwemgelegenheden en waterrecreatie in meren, vijvers en dergelijke (art. 5.32.9.8.4 betreffende toiletten).

Het toezicht in de zwembaden gebeurt door de provinciale gezondheidsinspecteur van de Vlaamse Gemeenschap.

3. In de beantwoording van deze vraag wordt een onderscheid gemaakt tussen de handelszaken en de kampeerwetgeving.

In **handelszaken** dient in het kader van de relatie werkgever-werknemer opnieuw het ARAB te worden gevolgd, waarover hierboven reeds een toelichting werd geformuleerd. Het probleem van de sanitaire voorzieningen in *winkels* werd telefonisch voorgelegd aan de Kamer van Ambachten en Nering van Sint-Truiden en vandaar werd er verwezen naar de studiedienst van het ministerie van Middenstand en Landbouw, zonder verdere oplossing van het probleem.

Er zou geen reglementering daaromtrent bestaan in winkels.

Voor de *horeca-bedrijven* werd informatie ingewonnen bij Horeca Vlaanderen VZW, Anspachlaan 111, 1000 Brussel en bij Toerisme Vlaanderen, Grasmarkt 61, 1000 Brussel.

Er bestaat omtrent (a) logiesverstrekkende bedrijven wel een duidelijke reglementering en eveneens omtrent (b) restaurants en cafés.

a) Logiesverstrekkende bedrijven

Decreet van 20 maart 1984 houdende het statuut van de logiesverstrekkende bedrijven en besluit van de Vlaamse Executieve van 29 juli 1987 tot vaststelling van de voor logiesverstrekkende bedrijven geldende exploita-

tievoorwaarden en tot regeling van de voor die exploitatie vereiste vergunningen, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Executieve van 31 juli 1990 (BS 24.10.1990) en van 5 april 1995.

Hier worden in hoofdstuk II exploitatie- en classificatienormen vastgelegd ; in bijlage I stellen we vast dat ook de laagste categorie (de O-de categorie) over ten minste één WC met deksel, spoelinrichting en WC-papier moet beschikken per 10 kamers die niet over een privé-WC beschikken.

In artikel 14 wordt vermeld dat de Vlaamse minister bevoegd voor Toerisme belast is met de uitvoering van dit besluit.

b) Restaurants en cafés

KB van 4 april 1953 tot regeling van de uitvoering van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken samengeordend op 3 april 1953 (BS 5.4.1953) : in afdeling II van dit KB worden hygiënische eisen beschreven voor slijterijen van gegiste dranken. De politie heeft er toezicht op.

Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin : KB van 11 oktober 1985, betreffende de hygiëne van lokale en personen in de voedingssector, art. 11 : de verbruikslokalen van restaurants, ijssalons, patisserieën, snackbars, frituren, bars, cafés en dergelijke, alsmede refters van scholen, kostscholen, ondernemingen, administraties of van iedere gelijkaardige inrichting moeten aan de volgende eisen voldoen : ... (hier wordt uitleg gegeven over toiletten).

Toezicht dient te gebeuren door de inspecteurs van de Inspectie der Eetwaren van het ministerie van Volksgezondheid. De minister van Volksgezondheid kan na advies van de Hoge Gezondheidsraad afwijkingen toestaan op sommige bepalingen van dit besluit.

Vlaamse kampeerregelgeving : decreet van 3 maart 1993 houdende het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven (BS 28 april 1993), gewijzigd bij decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995 (BS 31 december 1994).

Besluit van de Vlaamse regering van 23 februari 1995 betreffende de exploitatie van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven (BS 1

augustus 1995), gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996 (BS 3 september 1996).

Besluit van de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden van 23 mei 1995 houdende vaststelling van de classificatienormen waaraan kampeerterreinen en kampeerverblijfparken dienen te voldoen (BS 5 september 1995), waarin het aantal toiletten wordt beschreven naargelang de categorie van het terrein.

In geval van klachten op een kampeerterrein wordt een beroep gedaan op de provinciale gezondheidsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap voor inspectie en toezicht.

4. De reglementering op de deelaspecten werd dus hierboven vermeld en ook telkens wie er toezicht op moet houden.